
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כתובות פיניקיות ופוניות - 25717

תאריך עדכון אחרון 11-08-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לשון עברית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2023

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פסברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: steven.fassberg@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

פרופ סטיבן פסברג

תאור כללי של הקורס:

קריאה וניתוח של כתובות פיניקיות ופוניות לאור רקען השמי צפון-מערבי, ביוד השפות הכנעניות אך גם האוגריתית והארמית.

מטרות הקורס:

לשחזר את הניב הפיניקי והניב הפוני, יחסם אחד לשני, התפתחום, ולפתוח צוהר לתרבות, דת וספרות של העמים הדוברים ניבים אללו

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לקרוא ולנתח כתובות פיניקיות ופוניות; להכיר את תורת ההגה, תורת הצורות ותורת התחביר של השפה ומיקומה בתוך השפות השמיות

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, הכנה ביתית, קריאה וניתוח בשיעור

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא לשפה הפיניקית/פונית

2. כתובות עתיקות מגבל

3. כתובות אחרות מגבל

4. כתובות אחרות בפיניקית

5. כתובות פוניות

חומר חובה לקריאה:

כתובות פיניקיות ופוניות

ס' פסברג

(תשפ"ג)

י' אבישור, כתובות פיניקיות והמקרא. ירושלים, תשל"ט.

נ' סלושץ, אוצר הכתובות הפיניקיות. אוסף שירי ספרות כנען. תל-אביב תש"ב.

M. G. Amadasi Guzzo, *Le iscrizioni fenicie e puniche delle colonie in occidente.*

Rome 1967.

-
- Y. Avishur, *Phoenician Inscriptions and the Bible: Select Inscriptions and Studies in Stylistic and Literary Devices Common to the Phoenician Inscriptions and the Bible*. Tel Aviv -Jaffa 2000.
- F.L. Benz, *Personal Names in the Phoenician and Punic Inscriptions*. Rome 1972.
- F. Bron, *Recherches sur les inscriptions phéniciennes de Karatepe*. Geneva 1979.
- G.A. Cooke, *A Text-book of North-Semitic Inscriptions*. Oxford 1903.
- F.M. Cross, Jr. & D.N. Freedman, *Early Hebrew Orthography: A Study of the Epigraphic Evidence*. American Oriental Series 36. New Haven 1952.
- H. Donner & W. Röllig, *Kanaanäische und aramäische Inschriften*³. Wiesbaden, 1971. Band 1: 5., erweiterte und überarbeitete Auflage. Wiesbaden 2002.
- J. Friedrich & W. Röllig, *Phönizisch-Punische Grammatik*³. *Analecta Orientalia* 55. Rome 1999.
- W.R. Garr, *Dialect Geography of Syria-Palestine, 1000-586 B.C.E.* Philadelphia 1985.
- J.C. L. Gibson, *Textbook of Syrian Semitic Inscriptions. Volume 3: Phoenician Inscriptions*. Oxford 1982.
- J.C. Greenfield, *ʿAl Kanfei Yonah: Collected Studies of Jonas C. Greenfield on Semitic Philology*, S.M. Paul, M.E. Stone and A. Pinnick (eds.). Jerusalem 2001.
- Z.S. Harris, *A Grammar of the Phoenician Language*. American Oriental Series 8. New Haven 1936.
- , *Development of the Canaanite Dialects: An Investigation in Linguistic History*. American Oriental Series 16. New Haven 1939.
- J. Hoftijzer & K. Jongeling, *Dictionary of the North-West Semitic Inscriptions*. 2 vols. Leiden 1995.
- R. Holmstedt & A. Schade, *Linguistic Studies in Phoenician in Memory of J. Brian Peckham*. Winona Lake, Indiana 2013.
- K. Jongeling, *Handbook of Neo-Punic Inscriptions*. Tübingen 2008.
- K. Jongeling & R. M. Kerr, *Late Punic Epigraphy*. Tübingen 2005.
- R.M. Kerr, *“Latino-Punic and Its Linguistic Environment: An Investigation of the Tripolitanian Latino-Punic and Related Inscriptions from Roman North Africa with Some Reference to Libyan and Latin.”* Ph.D. thesis, Universiteit Leiden 2005.
- , *Latino-Punic Epigraphy*. *Forschungen zum Alten Testament* 2. Reihe 42. Tübingen 2010.
- C. Krahmalkov, *Phoenician-Punic Dictionary*. *Orientalia Lovaniensia Analecta* 90. Leuven 2000.
- , *A Phoenician-Punic Grammar*. *Handbook of Oriental Studies* 54. Leiden 2001.
- V. Krings (ed.), *La civilisation phénicienne et punique: manuel de recherche*. *Handbook of Oriental Studies* 20. Leiden 1995.
- M. Sznycer, *Les passages puniques en transcription latine dans le “Poenulus” de Plaute*. Paris 1967.
- S. Segert, *A Grammar of Phoenician and Punic*. Munich 1976.
- J. Tropper, *Die Inschriften von Zincirli: neue edition und vergleichende Grammatik des phönizischen, sam’alischen und aramäischen Textkorpus*. Münster 1993.

P. Xella, ed., *The Tophet in the Phoenician Mediterranean*. Verona 2013.

מאמרים נבחרים

- מ' גושן-גושטיין, "לדרכי היידוע בכתובות הפניקיות והפוניות", לשוננו יד (תש"ו), 19-38.
- W. F. Albright, "The Phoenician Inscriptions of the Tenth Century B.C. from Byblus," *Journal of the American Oriental Society* 67 (1947) 153-160.
- M.G. Amadasi Guzzo, "MSKT à Karatepe," *Orientalia* 69 (2000) 72-80.
- ___ & G. Rendsburg, "Phoenician/Punic and Hebrew," *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*. Leiden 2013.
- S.L. Boyd, "The Use of the Relative and Near Demonstrative Pronouns in the Introduction of Phoenician, Old Aramaic, and Sam'alian Dedication Inscriptions," *Journal of the American Oriental Society* 141 (2021) 539-556.
- A. Cooper, "A Note on the Vocalization of עשרת," *Zeitschrift für Alttestamentliche Wissenschaft* 102 (1990) 98-100.
- F.M. Cross, Jr. & D.N. Freedman, "The Pronominal Suffixes of the Third Person Singular in Phoenician," *Journal of Near Eastern Studies* 10 (1951) 228-230.
- A. Dotan, "Stress Position and Vowel Shift in Phoenician and Punic," *Israel Oriental Studies* 6 (1976) 71-121.
- J. Fox, "A Sequence of Vowel Shifts in Phoenician and Other Languages," *Journal of Near Eastern Studies* 55 (1996) 37-47.
- E. Fromage, "The Definite Article in Phoenician," *Maarav* 9 (2002) 33-53.
- J.C. Greenfield, "Scripture and Inscription: The Literary and Rhetorical Element in Some Early Phoenician Inscriptions," 253-268 in H. Goedicke (ed.), *Near Eastern Studies in Honor of W.F. Albright*. Baltimore 1971.
- H. Gzella, "Die Entstehung des Artikels im semitischen: eine 'Phönizische' Perspektive'," *Journal of Semitic Studies* 51 (2006) 1-18.
- ___, "Phoenician' 55-75 in H. Gzella (ed.), *Languages from the World of the Bible*. Boston/Berlin 2012.
- ___, "The Linguistic Position of Old Byblian," 170-198 in Holmstedt & Schade (eds.), *Linguistic Studies in Phoenician*.
- J.A. Hackett, "Phoenician and Punic," 365-385 in R.D. Woodard (ed.), *Cambridge Encyclopaedia of the World's Ancient Languages*. Cambridge 2004.
- R. Hasselbach, "Phoenician Case in Typological Context," 199-225 in Holmstedt & Schade (eds.), *Linguistic Studies in Phoenician*.
- J. Huehnergard, "The Development of the Third Person Suffixes in Phoenician," *Maarav* 7 (1991) 183-194.

- F. Israel, "Some Conservative Features of Phoenician in the Light of Geographic Linguistics," 729-744 in A.S. Kaye (ed.), *Semitic Studies in Honor of Wolf Leslau*. Wiesbaden 1991.
- _____, "La radice hapak tra lettura politica dell'iscrizione di Ahirom et testi economici assiro-aramaici," 365-376 in G.B. Lanfranchi et al. (eds.), *Leggo! Studies Presented to Frederick Mario Fales on the Occasion of His 65th Birthday*. Wiesbaden 2012.
- S.A. Kaufman, "The Phoenician Inscription of the Incirli Trilingual: A Tentative Reconstruction and Translation," *Maarav* 14 (2007) 7-26.
- R.M. Kerr, "Phoenician-Punic: The View Backward— Phonology versus Paleography," 9-29 in R.D. Holmstedt & A. Schade (eds.), *Linguistic Studies in Phoenician*.
- C. Krahmalkov, "The Punic Speech of Hanno," *Orientalia* 39 (1970) 52-74.
- _____, "The Qatal with Future Tense Reference in Phoenician," *Journal of Semitic Studies* 31 (1986) 5-10.
- _____, "Observations on the Punic Monologues of Hanno in the Poenulus," *Orientalia* 57 (1988) 55-66.
- T.O. Lambdin, "The Junctural Origin of the West Semitic Definite Article," 315-333 in H. Goedicke (ed.), *Near Eastern Studies in Honor of W.F. Albright*. Baltimore 1971.
- A. Lemaire, "Une inscription phénicienne découverte récemment et le mariage de Ruth la moabite," *Eretz-Israel* 20 (1989) 124-129.
- E. Lipiński, "Le Gérondif en Phénicien," *Journal of Semitic Studies* 55 (2010) 1-10.
- Loder, C.W., "The Short-Form of the Phoenician First-Person Independent Pronoun Reassessed," *Journal of Semitic Studies* 64 (2019) 317-328.
- G.A. Long, "A Kinsman Redeemer in the Phoenician Inscription from Cebel Ires Daği," *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft* 103 (1991) 421-424.
- _____ & D. Pardee, "Who Exiled Whom? Another Interpretation of the Phoenician Inscription from Cebel Ires Daği," *Aula Orientalis* 7 (1989) 207-213.
- P.G. Mosca & J. Russell, "A Phoenician Inscription from Cebel Ires Daği in Rough Cilicia," *Epigraphica Anatolica* 9 (1987) 1-28.
- H.-P. Müller, "Ein wanderndes Kulturwort? Isoglossen zu Phönizisch HBRK KAI 26 A I 1," *Rivista di Studi Fenici* 29 (2001) 13-26.
- N. Pat-El, "On Negation in Phoenician," 47-67 in R.D. Holmstedt & A. Schade (eds.), *Linguistic Studies in Phoenician*.
- W. Röllig, "Phoenician and Punic," 472-479 in S. Weninger et al. (eds.), *The Semitic Languages: An International Handbook*. Berlin/Boston 2011.
- A. Schade, "A Text Linguistic approach to the Syntax and Style of the Phoenician Inscription of Azatiwada," *Journal of Semitic Studies* 59 (2005) 35-58.
- _____, "Blessings in the Phoenician and Luwian Inscriptions of Azatiwada," *Journal of Semitic Studies* 64 (2019) 329-351.

S. Segert, "Phoenician and Punic Phonology," Vol. I: 55-64, in A.S. Kaye (ed.), *Phonologies of Asia and Africa*. Winona Lake 1997.
_____, "Phoenician and the Eastern Canaanite Languages," 174-186 in R. Hetzron (ed.), *The Semitic Languages*. London 1997.
A.M. Wilson-Wright, "The Canaanite Languages," 509-532 in J. Huehnergard & N. Pat-El (eds.), *The Semitic Languages*2. London 2019.
I. Yakubovich, "Phoenician and Luwian in Early Iron Age Cilicia," *Anatolian Studies* 65 (2015) 35-53.
K.L. Younger, Jr., "The Phoenician Inscription of Azatiwada: An Integrated Reading," *Journal of Semitic Studies* 43 (1998) 11-46.

W.W. Hallo (ed.), *The Context of Scripture, Vol. 2: Monumental Inscriptions from the Biblical World*. Leiden 2000; *Vol. 3: Archival Documents from the Biblical World*. Leiden 2002.
J.B. Pritchard (ed.), *Ancient Near Eastern Texts Relating to the Old Testament*3. Princeton 1969.

J.D. Hawkins, *Corpus of Hieroglyphic Luwian Inscriptions. Vol. I: Inscriptions of the Iron Age, Part I*, 45-71. Berlin 2000.
W. Röllig, *Corpus of Hieroglyphic Luwian Inscriptions. Vol. II: Karatepe-Aslantaş. The Inscriptions: Facsimile Edition, Appendix 1*, 50-81. Berlin 1999.

<http://www.inscriptifact.com/>
Encyclopaedic Dictionary of Phoenician Culture I: Historical Characters, eds. A. Ercolani et al. Leuven 2018.

C. López-Ruiz & B.R. Doak (eds.), *The Oxford Handbook of the Phoenician and Punic Mediterranean*. Oxford 2019.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 100 %

הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: